

Téli előzetes

„Egyenrangúak vagyunk-e, egyenrangúnak érezzük-e magunkat mindannyian, akik egyazon kulturális térben mozgunk, tevékenykedünk, kommunikálunk, alkotunk, vagy éppenséggel ismereteket akkumulálunk?” – teszi fel a kérdést *Műhely* rovatunk indító – *A paritás kényelme, avagy a kényes paritás* című – írásában Albert-Lőrincz Márton tanár úr. Rendkívül fontos és figyelemre méltó gondolatok a hazai, anyanyelven folyó oktatás minden résztvevője – pedagógus, tanító, tanár, szülő és diák – számára, és mindazok számára is, akik nap mint nap, újra és újra észlelői és elszenvedői annak a többségi kirekesztő pedagógus magatartásnak, mely „a »jó román«-tól el is várja, hogy ügyködésével a kisebbségi jelenlétet láthatatlanná tegye. Mert ha nem látható, akkor nincs is!” A tanulmány időszerűségét, gondolatainak valós voltát a tankönyvellátásra vonatkozó új román (2013 októberében megjelent) minisztériumi szabályzattervezet is alátámasztja, hiszen a rendelet bevezetésével magyar vagy más itt élő nemzetiség nyelvén – az anyanyelv és az ének-zene tantárgyainak kivételével – már nem lehet tankönyvet írni, véleményeztetni és iskolai használatba adni. A „kisebbségek” számára, tehát mindazon nemzetiségek számára, amelyek lélekszámban kevesebbek, mint a többségi nemzet tagjai, oktatni csak a román nyelvű tankönyv fordításban megjelent és elfogadott változatából szabad. Így válik majd újra a hegyes szög *élessé* (*Matematika*, VI. o.), a biológia tankönyv címe *Biológia*-vá (IX. osztály, Aramis, 2004.), így készíthet majd egy belső-ázsiai folyó, az *Orbon feljegyzéseket* a török népek szerepéről (*Történelem*, IX. o., EDP és Corvin Kiadó, 2004), és így válik lehetségessé a *porszíró és a seprű beszélgetése* (*Környezetismeret*, II. o., Aramis, 2004.).

A *Műhely*ben a továbbiakban Fodor László tanár úr a civilizációs betegségek, Szilágyi István egri pszichológus pedig a serdülőkori szenvedélybetegségek körvonalait tárja elénk, mindkét téma – sajnos – egyre idősebb, és egyre több odafigyelést és szakértelmet igényel a pedagógusok részéről is.

A *Módszer-Tár* rovat első – *Az előkészítő osztályos gyermek szövegalkotási készségeinek fejlesztése* című – tanulmányában Demény Piroska arra a kérdésre keresi a választ, „hogyan az a közeg, amelyből az iskolába érkeznek a gyermekek, mennyire van eltérő hatással az iskolába lépő korosztályra, mire építhet munkájában a tanító.” Ehhez pedig egy olyan tevékenységet keres, amelynek az elsajátíttatása nem, legfeljebb a fejlesztése az iskola feladata: ez a beszéd. A kolozsvári

másodéves tanítóképzős hallgatók segítségével készült felmérés eredményeinek felhasználásával a szerző(k) dramatikus játékokat is készítettek, és a tanulmányban a játékok nyújtotta motiváló lehetőségeket *Egy nap falun*, *Mesterségem címere*, *Gyümölcsöskeert*, *Építsünk házat* című témakon keresztül mutatják be.

Muhi Sándor tanár úr a *Nézőpont* rovatunkban a romániai oktatásban „mostohagyermekként” kezelt kézimunka és kézművesség oktatásához ad értékes ötleteket, használható segédanyagokat és az egész tanévre kiterjedő tanmenet-vázlatot a tanítók és az óvodapedagógusok számára.

Szabó Kálmán Attila tanár úr tanulmánya ezúttal a 200 éve született Eötvös József életét és a magyarországi népoktatás fejlesztésében kifejtett – elsősorban törvényalkotó – tevékenységét tárja *Örökségként* a magyar oktatástörténet iránt érdeklődő olvasóink elé, Portik Erzsébet Edit pedig a *Cimbora* gyermekfolyóirat lapjai között kutatja a két világháború közötti gyermekszemlélet képi ábrázolását.

Portré rovatunk is egy évforduló kapcsán íródott: Málnási Ferenc a 130 éve született erdélyi építész, író, néprajztudós és grafikusművész Kós Károlyra emlékezik „...*kőből, fából / házat, / ígéből várat...*” című írásában.

Kányádi Sándor soraival zárul lapunk XI. évfolyamának téli száma, és ezekkel a szép szavakkal ajánljuk mi is téli lapszámunkat remélve, hogy minden olvasónk talál benne érdeklődésének megfelelő írást, tanulmányt, és hogy a XII. évfolyamban – olvasóként és szerzőként – is kitartanak a *Magiszter* mellett.

Székely Győző
főszerkesztő